

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вищий державний навчальний заклад України
«УКРАЇНЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

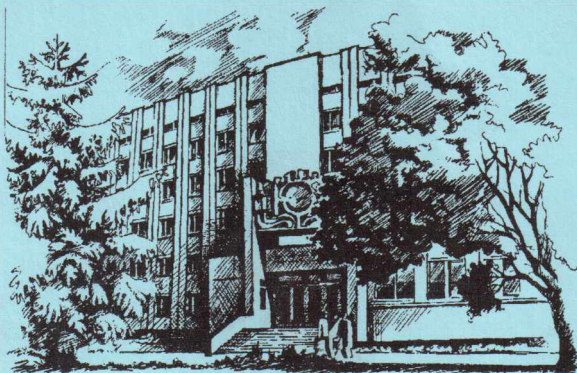

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЗАСОБАМИ ОСВІТИ

(Частина II)

*(Матеріали всеукраїнської
навчально-методичної конференції)*

27 січня 2011 р

Полтава – 2011 р.

МІКРОБІОЛОГІЯ, ВІРУСОЛОГІЯ, ІМУНОЛОГІЯ ЯК КОМПОНЕНТ СИСТЕМИ ЗАСОБІВ ОСВІТИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ <i>Лобань Г.А., Костіч О.О., Зягельська І.М., Федорченко В.І., Полянська В.П., Коваленко Н.П., Ганчо О.В., Зачепило С.В.</i>	3
ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПІД ЧАС ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ <i>Лобач Н.В., Тронь Н.В.</i>	5
ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗНАТЬ ПРО ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ СЕРЕД СТУДЕНТІВ- МЕДИКІВ <i>Ляхова Н.О., Гапон В.О., Плужнікова Т.В.</i>	6
«ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ» - КРЕДО УСПІШНОЇ ЛЮДИНИ <i>Малик С.В., А.Л. Челішвілі, Лисенко Б.П., Лисенко Р.Б., Петрушова Л.Д., Капустянський Д.В., Лавренко Д.О., Безручко М.В.</i>	9
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ЗАСОБАМИ ОСВІТИ <i>Мартиненко Н.В., Демченко Г.Г., Чередник А.Ю.</i>	10
ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЯК ПРОФІЛАКТИКА ДИСКОЛОРИТІВ ЗУБІВ <i>Марченко І.Я., Шундрик М.А., Марченко В.Ю.</i>	11
ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЯК МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА <i>Матвієнко Т.М., Філатова В.Л., Саргош О.Д., Комишан І.В., Катрушов О.В.</i>	13
ФІЗІОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ ВДНЗУ «УМСА» <i>Мищенко І.В., Запорожець Т.М., Весніна Л.Е., Соколенко В.М., Паєленко Г.П., Жукова М.Ю., Моргул З.К., Коковська О.В., Ткаченко О.В., Філоніч О.О., Якіна О.О.</i>	14
ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ МОДИФІКОВАНИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ В КОНТЕКСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ <i>Мякінькова Л.О.</i>	15
РОЛЬ ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ <i>Непорада К.С., Тарасенко Л.М., Нетюхайло Л.Г., Григоренко В.К., Білець М.В., Слободяник Н.М., Манько А.М., Омельченко О.Є., Сухомлин А.А.</i>	17
ПОШУК ШЛЯХІВ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'Я МОЛОДІ <i>Нідзельський М.Я., Цветкова Н.В., Давиденко Г.М.</i>	19
ЗГУБНА ЗВИЧКА, ЩО ВБИВАЄ МІЛЬЙОНИ ЛЮДЕЙ <i>Ніколенко Л.Г., Ніколенко Д.Є.</i>	20
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ <i>Ніколішин А.К., Дубова Л.І., Іленко Н.М.</i>	22
ПРОФІЛАКТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ – ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ДИТЯЧОГО СТОМАТОЛОГА <i>Новікова С.Ч., Каськова Л.Ф., Хміль О.В., Сіркович І.О.</i>	24
ШКІДЛИВІСТЬ МОЛОДІЖНОГО ПИВНОГО АЛКОГОЛІЗМУ <i>Новосельцева Т.В., Черняк В.В., Ройко Н.В., Проскурня С.А.</i>	25
ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЗАСОБАМИ ОСВІТИ <i>Паньківич А.І., Колісник І.А., Гоголь А.М.</i>	27
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ЯК ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ТРАВМАТОЛОГІВ-ОРТОПЕДІВ <i>Пеліпенко О.В., Пеліпенко В.П., Паєленко С.М., Півень Ю.М.</i>	29

ПОШУК ШЛЯХІВ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'Я МОЛОДІ

Нідзельський М.Я., Цветкова Н.В., Давиденко Г.М.
ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

На сучасному етапі розвитку українського суспільства велику стурбованість фахівців різних напрямків викликає стан здоров'я молоді: старшокласників, студентів та молодих спеціалістів, які тільки починають свій життєвий та професійний шлях. На наш погляд, це пов'язане не тільки зі спадковістю, погіршенням екології та соціального рівня життя, але й з поширенням вживання молоддю нікотину, наркотиків, алкоголю та інших шкідливих речовин, які в наш час, на жаль, кожна молода людина може придбати без обмежень. Не останню роль в популяризації такого способу життя відіграє телебачення та зовнішня реклама. Ми не можемо впливати на це, але й лишатися осторонь не маємо права. "Стан здоров'я" на сьогодні вже звучить як проблема.

Всесвітня організація охорони здоров'я, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство освіти і науки України неодноразово звертали увагу на цю проблему. Була наведена сумна статистика, згідно з якою серед молоді тільки 5-9% практично здорових людей. Такий стан речей не може лишати байдужими в першу чергу тих, хто безпосередньо опікується здоров'ям нації – лікарів усіх рівнів.

На нашу думку, ситуацію можна покращити застосуванням комплексу заходів, серед яких - модернізація загальноосвітніх, навчальних та роз'яснювальних засобів. Це передбачає створення різноманітних освітніх моделей як на регіональному, муніципальному та локальному рівнях, в тому числі і моделей контролю та управління якістю освіти. Першочерговим видається питання переходу від контролю якості (освіти, навчання, підготовки) до управління цією якістю. Необхідна оптимізація навчального процесу на основі нових інформаційних технологій.

Це змушує відмовитися від абстрактного освітнього ідеалу та перейти до нового гуманістичного ідеалу - актуалізації орієнтованої на особистість освіти і виховання на основі процесуальності педагогічного спілкування. Необхідно зробити перехід від традиційного стану навчально-виховної ситуації до якісно іншого, при якому освітня простір наповниться спрямованою на особистість і соціально важливою сутністю для обох боків взаємодії.

Якщо зосередити увагу на реальному стані справ у галузі профілактично-оздоровчої роботи в медичних закладах, то ситуація постає невтішною. Навіть найвидатніші досягнення сучасної медицини не в змозі принципово змінити процес фізичної деградації людини, руйнування його біологічної природи. Вони можуть тільки уповільнити його, *post factum* врятувати те, що це можливо врятувати. Отже, актуальна теза про необхідність охорони природи тепер доцільно доповнити закликком до охорони природи в людині, до збереження та удосконалення цієї природи.

Розглядаючи подану проблему, можемо тільки переконатися в правильності висновків вітчизняних та закордонних дослідників про те, що до 50% здоров'я гарантує відповідний спосіб і стиль життя. Криза екології сучасної людини, його біосоціальної природи вимагає необхідності зміни пріоритетів-парадигми здоров'язбереження на парадигму здоров'яформування. Спираючись на такий підхід, необхідно активно впроваджувати засоби наглядної агітації в навчальний процес майбутніх лікарів на усіх етапах: від першого курсу до етапу післядипломної освіти, що буде сприяти формуванню в студентської молоді здоров'яформувальних поглядів на стиль та спосіб життя. Необхідно в молоді роки життя закласти основу здоров'я та культуру підтримання його.

На етапі післядипломної освіти лікарів-стоматологів під час спілкування з молодими фахівцями привертає увагу факт децхо зверхнього, а подекуди й байдужого ставлення до власного здоров'я, пов'язаного з шкідливими звичками, небажання позбутися їх. На нашу думку, це пов'язане з майже повною відсутністю наглядової бази, яка б допомогала у вихованні культури здорового способу життя серед студентської громади і починати потрібно з перших днів навчання у вищій школі. Доцільно було б проводити анонімне анкетування на початку навчання і на прикінці, де студенти відповідали на запитання стосовно свого ставлення до шкідливих звичок, тощо. Це дало б змогу визначити початковий та остаточний рівень стану здоров'я молодих людей та робити певні висновки. Враховуючи сучасний рівень технічного забезпечення, створювати мультимедійні лекції, в яких на конкретних клінічних прикладах показувати наслідки тютюнопаління, вживання наркотичних речовин, алкоголізму тощо. На коротких перервах під час занять, пропонува-

ти замінити "перекури" вживанням свіжих фруктів, соків, чаю, кави. Проводити тематичні бесіди, розбір клінічних випадків, залучати до освітнього процесу лікарів інших профілів, таких як онкологи, пульмонологи, гастроентерологи та інші. Залучати лікарів-інтернів до виготовлення стендів, газет, пропаганди здорового способу життя. Таких прикладів багато.

Громадянська позиція педагога вищої школи передбачає наявність внутрішніх моральних цінностей, тому особистий приклад також відіграє важливу роль у формуванні моральних якостей майбутніх лікарів. В організації процесу виховання молоді необхідно сприяти задоволенню різноманітних потреб майбутнього фахівця і повноцінного члена суспільства. Сприяння гармонічному розвитку особистості створює можливість залучення до процесу профілактичної освіти максимальну кількість майбутніх лікарів, здійснюючи водночас оздоровчий та виховний вплив на покоління.

Постає питання про створення принципово нових форм роз'яснювальної, а також збереження форм роботи, які відповідають здоров'я формуванню та принципу вільного вибору цікавої для особистості форми діяльності.

Продовжується дискусія про роль профілактично-роз'яснювального виховання і його напрямки, з метою залучення молоді до здорового способу життя на найближчий історичний проміжок часу. Міжнародний досвід свідчить про те місце культури здорового способу життя, яке вона повинна посідати, якщо дійсно існує піклування про здоров'я нації. Від того, які цільові настанови й концептуальні ідеї закладені в основі програм залежить вибір змісту навчального матеріалу та можливість перекладу його на мову сучасних технологій і використання їх в методиці і організації навчального процесу. Саме цим визначаються результати виховання, детерміновані новими поглядами на сутність змісту, мету, завдання виховання, що, згідно з сучасними поглядами фахівців, дозволяє суттєво вплинути на фізичний розвиток і стан здоров'я молоді.

Все вище викладене говорить про те, що виховання в навчальних закладах повинно відповідати таким напрямкам:

1. Бути спрямованим на здоров'я формування.
2. Забезпечувати правильне формування та удосконалення особистого фонду необхідних у житті та подальшій медичній практиці знань та навичок.
3. Створювати цілісну уяву про культуру здорового способу життя суспільства і особистості, її ролі в індивідуальному, соціальному і професійному розвитку.
4. Закладати основи теоретичних і методичних знань, які б забезпечували грамотне самостійне використання її засобів, методів і форм для удосконалення своїх фізичних та психічних здібностей через процеси самопізнання, саморозвитку, саморегуляції.
5. Формувати свідомий потяг до здорового способу життя.
6. Підвищувати рівень загальної і професійно-прикладної підготовленості молоді через виховання своїх моральних, психічних, фізичних якостей і властивостей, необхідних як для особистісного, так і професійного розвитку.
7. Сприяти придбанню досвіду творчого використання діяльності у сфері профілактичної медицини для досягнення життєвої та професійної мети.

Крім того, правильно визначаючи зміст роз'яснювальної роботи, необхідно підтримувати стійку мотивацію цієї діяльності. Це можливо тоді, коли людина отримує задоволення і результат від діяльності, відчуває поступове вдосконалення в межах цієї діяльності, коли сам процес стимулює діяльність і має тенденцію до поступового ускладнення.

На нашу думку, такі зміни можливі без суттєвих реформ у сьогоденні, але відчутний ефект може відбутися лише при збільшенні обсягу засобів та методів впроваджених в навчальний процес.

Усі запропоновані напрямки, форми і зміст роз'яснювального виховання можуть спрацювати за умови активної роботи на всіх етапах формування повноцінної особистості лікаря з високими моральними принципами: навчання у вищому навчальному закладі, на етапі післядипломної освіти та в подальшій практиці. Це нагальна потреба, оскільки платимо дуже дорогу ціну - здоров'я і освіта нашої молоді, і в перспективі народу України.